

**“ILK QADAM” DAVLAT O‘QUV DASTURI ASOSIDA
MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA
TA’LIM JARAYONLARINI TASHKIL ETISH**

N.M.Kayumova dotsent

Nizami nomidagi TDPU

E-mail: kayumovanargiza71@gmail.com

M.R. Turg‘unova.

“Maktabgacha ta’lim pedagogikasi
va psixologiyasi”yo‘nalishi talabasi:

Annotasiya: Maqolada maktabgacha ta’limni sifat jihatdan takomillashtirishda “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi asosida faoliyatlarni, ta’lim jarayonlarini tashkil etish ifodalangan.

Kalit so‘zlar: Mashg‘ulot, ta’lim shakli, noan’anaviy ta’lim, asosiy qisim, yakunlovchi qisim

Аннотация: В статье описывается организация деятельности и воспитательных процессов на основе государственной учебной программы «Первый шаг» в повышении качества дошкольного образования.

Ключевые слова: Обучение, форма обучения, нетрадиционное обучение, основная часть, выпускная часть.

Abstract: The article describes the organization of activities and educational processes on the basis of the state curriculum "The First Step" in improving the quality of preschool education.

Key words: Training, form of education, non-traditional education, main part, final part.

Ta'lim shakli deganda ta'lim beruvchi pedagog va bolalarning maxsus tashkil etilgan faoliyati tushuniladi va kun tartibida ma'lum bir vaqtda o'tkaziladi. Ta'lim shakli bolalar soni, pedagog va bolalar o'rtasidagi o'zaro ta'sir xususiyatiga, o'tkazish joyiga shuningdek kun tartibida egallagan o'rniga qarab bir-biridan farq qiladi. Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'limning frontal jamoaviy va yakka tartibdagi shakllaridan foydalaniladi. Bundan tashqari, bolalarga ta'lim berish ishlari ekskursiya, didaktik o'yinlar orqali, kun davomida bolalarning mashg'ulotdan tashqari har xil faoliyatlarida, ularning o'yinlariga rahbarlik qilish jarayonida amalga oshirilib boriladi. Mashg'ulot maktabgacha ta'lim yoshidagi hamma bolalar uchun majburiydir: unda dastur mazmuni belgilab berilgan, kun tartibida unga ma'lum o'rin va vaqt ajratilgan. Mashg'ulot tarbiyachi rahbarligida o'tkaziladi, tarbiyachi mashg'ulotda bolalarni yangi bilimlardan xabardor qiladi, bolalarning amaliy mashg'ulotlarini tashkil etadi. Izchillik bilan ta'lim berish natijasida bilimga qiziqishlar rivojlana boradi. Bolalarga bilim berishning jamoa usulida olib borish katta ahamiyatga ega: birgalikdagi faoliyatda bolalar bir-birlariga faol ta'sir etishadi, o'z tashabbusi, topog'onligini namoyon qilish imkoniyati tug'iladi. Bolalar oldiga umumiy zo'r berishning talab etuvchi vazifa qo'yilganda birgalikda qayg'urishadi, jamoatchilik hissi shakllanadi. Ekskursiyalar, rasm qirqib yopishtirish, qurish yasash ishlarini birgalikda bajarish, umumiy raqs-o'yinlarini ijro etish, badiiy asarlarni eshitish, o'qishda paydo bo'lgan birgalikdagi kechinmalar bolalarning birlashgan do'stona jamoasini yaratishga yordam beradi. Mashg'ulotda ta'lim berish orqali bolalarda maktabda o'qishga qiziqish tarbiyalanadi, javobgarlik hissi, o'zini tuta olish, mehnat qilishga intilish odati, topshirilgan ishni bajarish kabi to'g'ri sifatlar hosil qilinadi. Bolalarni maktab ta'limiga ruhiy jihatdan tayyorlashni ularning boshlang'ich sinflarda dastur materialni yaxshi o'zlashtirib olishlarini ta'minlovchi bilim va malakalar mashg'ulotlar jarayonida hosil qilinadi. Mashg'ulotlarda bolalarda mustaqil

fikr yuritish, malakasi tarkib toptiriladi, tarbiyachilarga quloq solish, ularning fikriga ergashish, hikoya qilinayotgan hikoyalardan voqeadagi asosiy g‘oyalarni ajrata olish, qisqacha umumlashtirish kabi malakalarni rivojlantirishga katta e‘tibor beriladi. Mashg‘ulotlarda ta‘lim berish bolalardan aqliy va jismoniy zo‘r berishni talab etadi, ya‘ni u bolani aktiv faoliyati bilan bog‘liq bo‘lib bola ma‘lum natijaga erishish uchun intiladi, bu esa boladan uzoq davomli ixtiyoriy diqqatni talab etadi. Shuning uchun mashg‘ulotga tayyorlanishda bolalar yoshini, imkoniyatini e‘tiborga olish zarur: mashg‘ulotning vaqtini, kun tartibidagi o‘rnini dasturning har xil bo‘limlarini to‘g‘ri almashtirib turishni oldindan o‘ylab, aniq belgilab olish zarur. Mashg‘ulotlarni kunning birinchi yarmida o‘tkazish maqsadga muvofiqdir, chunki, birinchidan bola ertalabki soatlarda aqliy vazifani yaxshi bajara oladi, xona tabiiy yorug‘lik bilan yaxshi ta‘minlangan bo‘ladi. Har bir yosh guruhida necha marta mashg‘ulot o‘tkazilishi, uning mazmuni va har bir mashg‘ulot yosh guruhlari bo‘yicha necha daqiqa davom etishi MTT tarbiya (“Ilk qadam”) dasturida ularning yosh xususiyatlarini e‘tiborga olgan holda belgilab berilgan. Birinchi kichik guruhda mashg‘ulot bolalarni ikki guruhga bo‘lgan holda o‘tiladi. Mashg‘ulot jadvalini tuzganda haftada bolalarning ish qobiliyati yuqoriroq bo‘ladigan kun tanlanadi. Ma‘lumki haftaning o‘rtalarida (seshanba, chorshanba, payshanba) bolalarning ish qobiliyati yuqori bo‘lar ekan, bu kunlarga bolalarning aktiv faoliyatini talab etuvchi murakkabroq mashg‘ulot tanlanadi (elementar matematika, nutqni rivojlantirish, savodga o‘rgatish va h.k).

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI: (REFERENCES)

1. Терехова, О. (2022). РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ–РЕЗУЛЬТАТ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПСИХИЧЕСКИХ ФУНКЦИЙ. Zamonaviy dunyoda pedagogika va psixologiya: Nazariy va amaliy izlanishlar, 1(23), 17-20.
2. Жўраева, Н. (2022). МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ СИФАТИ ИНДИКАТОРЛАРИНИ АМАЛИЁТГА ЖОРИЙ ЭТИШ МАЗМУНИ. Eurasian Journal of Academic Research, 2(11), 491-493.

3.Махмудова, Д.М. (2022). Мактабгача катта ёшдаги болаларни китобхонликка тайёрлаш методлари. Results of National Scientific Research International Journal, 1(6), 274-278.

4.Каюмова, Н. М. (2022, November). Функциональные обязанности директора дошкольной образовательной организatsии. In international scientific and practical conference" the time of scientific progress" (Vol. 1, No. 3, pp. 102-107)

5.Nurbaeva, I. T. (2022, November). Models of pedagogical communication in the educational process. In international scientific and practical conference" the time of scientific progress" (vol. 1, no. 3, pp. 88-95).

